

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.101/2016/10.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Böszörményiné dr. Kovács Katalin előadó bíró
Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperesek:

Tata Város Önkormányzata I. rendű
Tata Közös Önkormányzati Hivatal II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Sári Péter ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Hüttl Tivadar ügyvéd

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértésének megállapítása és
jogkövetkezményeinek alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.I.20.065/2015/4/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 20.P.21.437/2014/5.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperes részére 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000 (hetvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2014 decemberében az alperes facebook profilján megosztotta a .. facebook oldalán közzétett, a tatai önkormányzati ingatlanok értékesítésével kapcsolatos felhívást, és ahhoz megjegyzést fűzött.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes a felhívás megosztásával, valamint a komment közzétételével megsértette jóhírnevüket. A jogsértés abbahagyására, a jogsértéstől való eltiltásra és elégtételadásra, továbbá 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérték kötelezni az alperest.
- [3] Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a .. profilnevű facebook-felhasználó által 2014. december 10-én 15 óra 57 perckor közzétett felhívás megosztásával és ezzel azon valótlan tények híresztelésével, hogy az I. rendű felperes ..nak értékesítette a .. hrsz.-ú, természetben .. szám alatt található ingatlant, valamint hogy az ingatlan értékesítésekor tudhatta volna, hogy az ingatlant utóbb vissza fogja bérelni, valamint hogy az I. rendű és II. rendű felperes hivatalnokai a jogügyletek során összejátszottak .., megsértette a felperesek személyiségi jogát, jóhírnevét. Az alperest eltiltotta a további jogsértésektől, és kötelezte, hogy elégtételt adó közleményt tegyen közzé a saját facebook profilján. Kötelezte továbbá az alperest, hogy a közleményt ugyanazon facebook-felhasználókkal ossza meg, mint a .. profil nevű felhasználó által 2014. december 10-én közzétett felhívást. Kötelezte az alperest, hogy az I.-II. rendű felperesek részére fizessen meg külön-külön 50.000 forint sérelemdíjat. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és megállapította, hogy a le nem rótt illeték az állam terhéen marad.
- [5] Az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatta, a II. rendű felperes keresetét teljes egészében elutasította. Az I. rendű felperesnek fizetendő sérelemdíj mértékét 10.000 forintra leszállította. Az elsőfokú ítélet jogsértés megállapítására és elégtétel nyújtására vonatkozó rendelkezését szövegezésbeli pontosítással hagyta helyben.
- [6] A PK 13. számú állásfoglalás és a Ptk. 2:54. § (1) bekezdése alapján tévesnek tartotta a II. rendű felperes aktív perbeli

legitimációját megalapozó közvetlen érintettség megállapítását. A felhívás ugyanis egyik felperesi jogi személyt sem nevesítette, a tatai hivatalnokok megjelölés pedig a szöveggörnyezet és a felhívás tartalma alapján sem vonatkoztatható a II. rendű felperesre. Az alatt elsődlegesen a képviselő-testület értékesítést és bérbeadást megszavazó képviselői, illetve a szerződéseket aláíró polgármester személye értendő.

- [7] Egyetértett azzal, hogy az első ingatlan értékesítésével összefüggő részletek burkolt tényállítás formájában valótlán tényállítást jelenítenek meg. Az „átjátszotta” szövegezés arra utal, hogy az ingatlan értékesítése és visszabérlése törvénytörő volt, nem a választópolgárok érdekeit szolgálta. Az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására, így a véleménynyilvánítás szabadsága akkor lenne irányadó, ha a felhívás csak az önkormányzat vagyongazdálkodását kritizálná. Az alperes elismerte a felhívásban sugallt tények valótlanságát. A két ügylet közötti többszörös tulajdonosváltozás és az ügyletek között eltelt hosszú idő nem ad alapot az események felhívás szerinti értelmezésére. A felhívás kimeríti a jóhírnév híreszteléssel történő megsértését. Nem volt jelentősége a jogsértés tényének megállapítása tekintetében annak, hogy a jogsértés fóruma egy közösségi oldal volt, így a személyi kör behatárolt, ennek az egyéb szankciók vonatkozásában van relevanciája. Lényegesnek ítélte, hogy a személyiségi jogaiban sértett, a szükséges jogvédelmet feltétlenül megkapja. A jogvédelemnek egy közösségi portál, illetve egy blog platform vonatkozásában is érvényesülnie kell.
- [8] Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíjat túlzott mértékűnek tartotta, ezért azt a rendelkező rész szerint leszállította. Értékelte, hogy a tartalom ellenőrzés elmaradása csekély súllyal értékelhető az alperes terhére, a közösségi oldal csupán korlátozott nyilvánossággal bír. A megosztás által kiváltott sérelem csak egy kis része esik az alperesre, a csak másodlagos jogsértőnek minősülő alperes felróhatósága csekély súlyú volt, illetve hogy a jogsértés csak egy ízben valósult meg. Jelentős negatív hatás az I. rendű felperes vonatkozásában nem nyert igazolást.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak megváltoztatását és az I. rendű felperes keresetének elutasítását kérte, másodlagosan a sérelemdíj mérséklését indítványozta. Érvelése szerint a másodfokú ítélet bár elismeri, hogy az Alkotmánybíróság 3307/2012. (XI. 12.) számú határozata és a joggyakorlat alapján állami szervek nem lehetnek alapjogok alanyai, a jelen ügyben mégis személyiségi jogok alanyaként határozta meg a felperest. A közjogi szervek magánjogi jogviszonyaikban sem rendelkeznek olyan alapjoggal, mint a magánszemélyek és ebből fakadóan személyiségi jogi védelemmel sem.

Mindezek alapján a Ptk. 2:43. §-ával védett jóhírnévhez való jog fogalmilag kizárt az esetben. Utalt a PK 12. számú állásfoglalásra és az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában foglaltakra, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) döntésére. Előadta, hogy a közösségi oldal sajátossága, hogy az ember saját maga alakítja ki a közösségi teret, tehát csak egy behatárolt személyi kör ismerősei láthatják a tartalmat, ezért mondható, hogy az információt közzétevő személyes szférájához tartozik az, nem mindenki számára hozzáférhető, szemben egy internetes hírportállal. Előzetes tartalomszűrés ebben a kommunikációs térben nemkívánatos eredményekhez vezetne. Irreális teher a jogerős döntés által felállított mérce a tartalom megosztása előtti vizsgálat kérdésében. Emellett a tartalommal érintetteknek is több lehetősége van az esetleges téves információk korrigálására, magyarázat adására. Ilyen helyzetben az elvárható magatartás mércéje alacsonyabb kell legyen, tekintettel a közéleti személyek szabad megvitatásához fűződő kiemelkedő alkotmányos érték védelmére, ezért polgári jogi szankció alkalmazása is indokolatlan.

- [10] Az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.
- [12] A Kúria a Pp.275.§ (2) bekezdése értelmében a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ennek megfelelően a felülvizsgálati eljárás tárgyát kizárólag a jogerős ítélet által az I. rendű felperes tekintetében alkalmazott objektív és szubjektív jogkövetkezmények képezték.
- [13] A Pp.272.§ (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. E rendelkezésből következően a Kúria a felülvizsgálati eljárásban csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt konkrét jogszabályi rendelkezés megsértését vizsgálhatja, az annak alapjául előadott okokból. Az alperes jogszabálysértésként a Ptk. 2:43.§-a megsértését állította.
- [14] A Ptk. 2:43.§ d) pontja értelmében a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. A Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. E rendelkezés alapján az objektíve valótlan tényállítást kifejező közlés csak akkor minősül jogsértésnek, ha a tényállítás alkalmas az érintett társadalmi megítélésének hátrányos

befolyásolására. Megvalósulásához nem szükséges, hogy a hátrányos eredmény ténylegesen bekövetkezzék, elég, ha arra objektíve alkalmas a hírnévrontó valótlan közlés. A jó hírnév megsértése tehát a felróhatóságra, jó- vagy rosszhiszeműségekre tekintet nélkül is megállapítható. Az ügyben a sérelmezett szöveg PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelő értelmezésével egyértelműen megállapítható volt, hogy a facebook oldalon megjelentek valótlan tényít híreszteltek, illetve a való tényít hamis színben tüntették fel, és ezek a közlések egyben sértő tartalmat is hordoztak. A közügyek szabad megvitatásához fűződő érdek sem eredményezheti a való tények meghamisítását, ezzel kapcsolatban a közélet szereplőit is megilleti a jogvédelem. A közhatalom gyakorlóit a velük szemben megfogalmazott kritikát kötelesek az átlagnál fokozottabb tűrésit kötelezettséggel viselni. Azonban jelen esetben nem értékitélet, vélemény kifejezéséről, hanem konkrét tényállításokról volt szó, amelyek személyiségit jogot sértettek.

- [15] Alaptalanul hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az I. rendű felperest nem illeti meg a jó hírnév védelme, ezért az alperes nem tartozik felelősséggel a személyiségit jogsértésért. Ilyen kizáró szabályt a Ptk. rendelkezései nem tartalmazznak.
- [16] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. A (4) bekezdés kimondja: a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak. A VI. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jó hírnevét tiszteletben tartsák. A IX. cikk (1) bekezdésében védelmezi a véleménynyilvánítás szabadságát. Ugyanakkor a (4) bekezdésben azt is rögzíti, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.
- [17] A fentiek szerint egyrészt az Alaptörvény állít fel korlátot a véleménynyilvánítás szabadsága elé, másrészt a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése is mindenki által tiszteletben tartandó és védendő jogként deklarálja az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségit jogokat, így a jó hírnevet is, amely jogi személy állami szervet is megilleti. Ebből következően aki más személyiségit jogát megsérti, a jogsértésért felelősséggel tartozik a Ptk. 2:51-53. §-ában foglalt szabályok szerint. Így a facebook profil fenntartója, működtetője önmagában a sértő tartalmú hozzászólások közlésével maga is jogsértést követ el. Az ítélőtábla tehát helytállóan állapította meg az alperes terhére az I. rendű felperes jóhírneve megsértését és a Ptk. 2:51. §-ában írt további objektív jogkövetkezményről is helyesen döntött. Ezek felróhatóságtól

függetlenek, vagyis alkalmazhatóságukat a jogsértés pusztá ténye megalapozza, kimentésre nincs lehetőség.

- [18] A másodfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben is, hogy a perbeli esetben helye van a szubjektív szankció, azaz a sérelemdíj (Ptk. 2:52. § (1)-(2) bekezdés) alkalmazásának is. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése értelmében a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására tekintettel egy összegben határozza meg. A sérelemdíj funkciója kettős: kompenzációs szerepet tölt be egyrészt, emellett egyfajta magánjogi büntetésnek tekinthető a hasonló jogsértések megelőzésének céljával.
- [19] Adott esetben a sérelemdíj tekintetében is osztotta a Kúria a jogerős ítélet álláspontját. Ezzel összefüggésben az alperesi felülvizsgálati kérelem érdemi jogi érvelést nem tartalmazott, csupán annak mérséklését kérte.
- [20] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [21] Ptk. 2:43. §

Záró rész

- [22] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján kötelezte az alperest az I. rendű felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [23] A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles az alperes a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megtérítésére.
- [24] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. június 8.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

tisztviselő